

## DİJİTAL HABERCİLİKTE KAMUSAL SÖYLEM ÜZERİNE BİR ANALİZ

Zuhal SÖNMEZER  
İstinye Üniversitesi, Türkiye  
zuhal.sonmezer@istinye.edu.tr  
<https://orcid.org/0000-0002-9685-5745>

Yalçın KIRDAR  
Beykent Üniversitesi, Türkiye  
yalcinkirdar@beykent.edu.tr  
<https://orcid.org/0000-0002-1417-244X>

|             |                                                                                                                                                  |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Atıf</i> | Sönmezer, Z. & Kırdar, Y. (2025). Dijital Habercilikte Kamusal Söylem Üzerine Bir Analiz, <i>Yeni Medya Elektronik Dergisi</i> , 9 (3), 478-498. |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### ÖZ

Çalışma bilgi ve iletişim teknolojilerinin medya alanında yarattığı dönüşüm bağlamında, dijital mecraların yeni birer kamusal alan olarak işlev görmesini incelemektedir. Çalışmanın amacı, 1 Mayıs 2024 ile 13 Mayıs 2024 tarihleri arasında, memurlar.net sitesinde yayınlanan öğretmen atamalarına ilişkin haberlerin bu platformda nasıl temsil edildiğini analiz etmektir. İçerik analizi yöntemi kullanılan araştırmada, haberlerin yayın politikası, sayısı, oluşturulma biçimi, kullanılan kaynaklar ve atanamayan öğretmenlerin sorunlarının temsili gibi faktörler incelenmiştir. Seçilen tarih aralığı, atama başvurularının başladığı ve sonuçların açıklandığı dönemi kapsamaktadır. Araştırma, kullanıcıların içerik üreticisi rolüyle dijital mecralarda kendilerini ifade etme potansiyellerini ve bu ifadelerin haber sitelerinde nasıl yankı bulduğunu değerlendirmektedir. Araştırmanın bulguları, aynı zamanda dijital habercilik edimini de ifa eden memurlar.net sitesinin kamusal alan işlevini yerine getirdiğini ortaya koymaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** *Dijital Habercilik, Kamusal Alan, Kültürel Çalışmalar, Temsil.*

## AN ANALYSIS OF PUBLIC DISCOURSE IN DIGITAL JOURNALISM

### ABSTRACT

This study examines the function of digital platforms as new public spheres, exploring how they operate within the context of the media transformation brought about by information and communication technologies. The study's aim is to analyze how news related to teacher appointments is represented on the memurlar.net website, specifically for the period between May 1 and May 13, 2024. Designed with a quantitative content analysis method, the research investigates factors such as the news outlet's publication policy, the number of news items, their format, the sources used, and the representation of the problems faced by unappointed teachers. The selected timeframe is significant because it covers a critical period encompassing the beginning of application submissions and the announcement of official results. The findings of the study reveal that the memurlar.net website, by performing the act of digital journalism, fulfills a public sphere function, creating a space for users in their role as content creators to express themselves. This research evaluates the role of digital journalism in social representation and the contribution of online platforms to the formation of public discourse.

**Keywords:** *Digital Journalism, Public Sphere, Cultural Studies, Representation.*

### GİRİŞ

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin son yirmi yılda yarattığı köklü dönüşüm, medyanın geleneksel yapısını bütünüyle değiştirmiştir. Geleneksel kitle iletişim araçlarının, bilginin tek yönlü akışını sağladığı hiyerarşik yapı, yerini kullanıcıların aktif birer içerik üreticisi ve dağıtıcısı haline geldiği çok yönlü, ağ merkezli bir ekosisteme bırakmıştır. Bu dönüşüm, medya okuryazarlığı, dezenformasyon ve gazetecilik etiği gibi kavramları yeniden tartışmaya açarken, en önemlisi, toplumsal tartışmaların ve kamusal söylemin gerçekleştiği alanların doğasını da temelden dönüştürmüştür. Artık kamusal alan, yalnızca fiziksel mekânlar, basılı yayınlar veya radyo-televizyon yayınlarıyla sınırlı değildir. İnternet forumları, sosyal medya platformları ve tematik web siteleri gibi dijital

mecralar, Jürgen Habermas'ın teorileştirdiği kamusal alanın yeni ve melez versiyonları olarak işlev görmektedir.

Bu yeni dijital kamusal alanlar, bireylerin kendi sorunlarını dile getirme, organize olma ve kolektif bir ses oluşturma potansiyelini artırmaktadır. Ancak bu potansiyelin fiiliyata dönüşmesi, her zaman sorunsuz bir süreç değildir. Geleneksel haberciliğin eşik bekçiliği işlevini ortadan kaldıran dijitalleşme, bilgi akışını hızlandırırsa da, bu bilginin doğruluğu, temsili ve çerçevelenme biçimi konusunda yeni karmaşıklıklar yaratmıştır. Özellikle toplumun belirli kesimlerine ait sorunlar, dijital platformlarda nasıl bir yankı bulmakta ve ana akım medya bu yankıyı nasıl bir anlatı içine yerleştirmektedir? Bu sorular, dijital haberciliğin, sadece bir teknoloji değil, aynı zamanda toplumsal dinamiklerin ve güç ilişkilerinin yansıdığı kültürel bir alan olduğu tezini güçlendirmektedir.

Bu bağlamda, bu çalışma Kültürel Çalışmalar ekolünün eleştirel perspektifinden yararlanarak, dijital habercilikte toplumsal bir konunun temsilini incelemeyi amaçlamaktadır. Kültürel Çalışmalar, kültürü sadece sanat eserleri veya yüksek kültürle sınırlı görmez; aynı zamanda gündelik yaşam pratiklerinin, medyanın ve güç ilişkilerinin kesişiminde yer alan bir alan olarak ele alır. Bu bakış açısı, "atanamayan öğretmenler" gibi, kamusal alanda sesini duyurmaya çalışan bir grubun, bu yeni dijital mecralarda nasıl bir söylem ürettiğini ve bu söylemin tematik bir haber sitesi tarafından nasıl bir çerçeveye oturtulduğunu anlamak için uygun bir kuramsal zemin sunmaktadır.

Araştırmanın temel amacı, öğretmen atama sürecine ilişkin haberlerin memurlar.net web sitesinde nasıl yer bulduğunu içerik analizi yöntemiyle ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır: 1) Memurlar.net web sitesinin yayın politikası, atama haberlerine yaklaşımını nasıl belirlemektedir? 2) Atama sürecine ilişkin haberlerin sayısı ve oluşturulma biçimi, bu konunun site için önemini nasıl yansıtmaktadır? 3) Haberlerde kullanılan kaynaklar, söylemin hangi aktörler tarafından kurulduğunu göstermektedir? 4) Atanamayan öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar, web sitesindeki haberlerde nasıl bir temsile sahiptir?

Bu sorulara cevap arayışı, çalışmanın metodolojik yapısını da şekillendirmiştir. Çalışmanın araştırma evreni, memurlar.net web sitesi, örnekleme ise 1 Mayıs 2024 ve 13 Mayıs 2024 tarihleri arasındaki "öğretmen" ve "atama" anahtar kelimelerini içeren haberlerdir. Nitel araştırma yöntemiyle desenlenen bu çalışma, veri toplama aracı olarak içerik analizini kullanmaktadır.

## DİJİTAL HABERCİLİK

Dijitalleşme, yalnızca geleneksel bilginin ve verilerin sayısallaşmasıyla sınırlı, teknik bir süreç değildir; aynı zamanda enformasyonun üretildiği, tüketildiği ve arşivlendiği epistemolojik yapıda köklü bir dönüşüme işaret etmektedir. Geleneksel medyanın fiziksel arşivlerinin aksine, dijital ortamda her bir işaret ve veri, kalıcı bir iz kaydına dönüşmektedir. Bu durum, bilginin zaman ve mekândan bağımsız, neredeyse sonsuz bir erişime sahip olmasını sağlamıştır. Bu minvalde dijital habercilik, basitçe haberin internet üzerinden yayılması değil, geleneksel yayıncılığın temelini oluşturan tek yönlü ve hiyerarşik bilgi akışının, çok yönlü ve ağ temelli bir yapıya evrilmesi süreci olarak görülmektedir.

Bu dönüşüm, Marshall McLuhan'ın (1990) "medya mesajın kendisidir" tezini farklı bir boyuta taşımaktadır. Yeni medya, yalnızca içeriği taşıyan bir araç değil, içeriğin kendisinin doğasını, anlamını ve etkisini yeniden biçimlendiren bir ekosistemdir. Geleneksel yayıncılıktaki yerel ve ulusal sınırlar, Manuel Castells'in küreselleşme ve ağ toplumu kavramlarıyla vurguladığı gibi, ortadan kalkmış; haber, bir anda küresel bir erişim ve yankı alanına ulaşmıştır. Ancak bu hızlı ve sınırsız erişim, beraberinde uzmanlığın ve doğruluğun sorgulanmasını gündeme getirmiştir.

Habercilik, yapısı gereği doğruluk, gerçeklik, nesnellik ve inanılabilirlik gibi evrensel nitelikler üzerine inşa edilmiştir. Geleneksel medya ile dijital medya araçları arasındaki farklılık ne olursa olsun, bir haberi "haber" yapan bu temel ilkeler değişmemiştir. Gazeteciliğin temelini oluşturan 5N 1K (Ne, Nerede, Ne Zaman, Nasıl, Neden, Kim?) soruları, dijital habercilik pratiklerinde de geçerliliğini korumaktadır. Hatta günümüzde, "nereden" ve "kime" gibi yeni sorularla bu temel formül 6N 2K olarak genişlemiştir.

Ancak dijitalleşme, haberciliğin bu temel değerlerini uygulamada ciddi zorluklar yaratmıştır. Geleneksel medyada haberin kaynağı genellikle eğitimli ve etik kurallara bağlı profesyonel bir gazeteciyken, dijital habercilikte bu rol, sıradan bir kullanıcıya devredilmiştir. Tokgöz'ün (2015: 257-270) belirttiği gibi, bir haberi haber yapan unsurlar olan zamanlılık, yakınlık ve insan ilgisi gibi değerler, dijital platformlarda anlık ve sürekli etkileşimle adeta bir "bilgi obezitesi"ne dönüşmüştür. Kullanıcıların, doğrulanmamış bir bilgiyi veya yalan bir haberi kolayca yayabilmesi, bilginin güvenilirliğini erozyona uğratmaktadır. Bu durum, bilginin sorgulanmasını ve eleştirel bir yaklaşımla okunmasını her zamankinden daha önemli hale getirmektedir.

Dijital habercilik, hız ve etkileşim gibi olanakları sunsa da, beraberinde dezenformasyon, propaganda ve bu süreçleri besleyen yeni aktörlerin ortaya

çıkmasına neden olmuştur. Gönenç'in (2018: 130-131) da vurguladığı gibi, sıradan kullanıcıların içerik üreticisi haline gelmesi, bilgiye olan güveni sarsmaktadır. Bu kullanıcılar, gerçek bir haberi olduğu gibi paylaşabilmekte, kasıtlı olarak yanlış bilgi ekleyerek ya da tamamen kendileri yalan içerik üreterek habercilik pratiklerinin bir parçası olabilmektedir.

Bu sorunların temelinde, dijital ekosistemi yöneten algoritmaların yapısı yatmaktadır. Bu algoritmalar, kullanıcıların ilgi alanlarına ve önceki etkileşimlerine göre içerikleri kişiselleştirerek, "filtre balonları" ve "yankı odaları" gibi kapalı bilgi ekosistemlerini yaratmaktadır. Bu ekosistemlerde bireyler, sadece kendi inanç ve düşüncelerini pekiştiren içeriklerle karşılaşmakta, bu da toplumsal kutuplaşmayı ve radikalleşmeyi hızlandırmaktadır. Bu süreç, manipülasyonu kolaylaştıran bir ortam yaratmakta ve politik, ekonomik veya sosyal çıkarlar için dezenformasyon yayan sahte, anonim ve troll hesapların önünü açmaktadır.

Geleneksel habercilikte ikna, daha çok bir köşe yazısının ya da belgeselin yorumlama boyutuyla sınırlıyken, dijital habercilikte tüm enformasyon akışı potansiyel bir ikna faaliyeti haline gelmiştir. Dijital platformlar, duygusal tetikleyiciler, çarpıcı görseller (meme'ler, infografikler) ve kişiselleştirilmiş veriler aracılığıyla rasyonel sorgulamayı bertaraf ederek, bireyleri bilişsel düzeyde hedef almaktadır.

Bu bağlamda dijital habercilik, bir bilişsel savaş alanına dönüşmüştür. İçerikler, sadece bilgi aktarmakla kalmamakta, aynı zamanda bir dünya görüşü aşlamak, bir düşünce sistemini meşrulaştırmak veya bir siyasi eylemi tetiklemek gibi hedeflere yönelmektedir. Bu süreç, Aristoteles'ten beri bilinen retorik sanatının dijital ortamlara adaptasyonudur. Duygu (pathos), mantık (logos) ve güvenilirlik (ethos) unsurları, algoritmik olarak kişiselleştirilmiş içeriklerle sunulurken, bireyin farkındalığının ötesinde bir etki alanı yaratmaktadır. Dolayısıyla, dijital haberin sadece ne olduğu değil, ne yaptığı ve nasıl bir bilinç oluşturduğu sorusu, habercilik etiğinin en temel tartışma noktalarından biri haline gelmiştir. Bu durum, kullanıcıların sadece haberleri değil, haberlerin arkasındaki ikna tekniklerini de analiz etmesini zorunlu kılmaktadır. Çünkü bu yeni medya ortamları kamusal alan kavramını da dönüştürmektedir.

Jürgen Habermas'ın teorileştirdiği kamusal alan, bireylerin akılcı bir tartışma zemininde bir araya gelerek ortak fikirler ürettiği ve kamuoyunu oluşturduğu ideal bir mekânı ifade etmektedir. Geleneksel medyada bu alan, gazete okurlarının mektupları veya televizyon tartışma programları gibi sınırlı mecralarda varlık gösterirken, dijitalleşme ile birlikte kamusal alanın kendisi bir dönüşüm geçirmiştir.

Bugün, Memurlar.net gibi platformlar veya sosyal medya ağları, geleneksel kamusal alanın yerini alan yeni melez kamusal alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu platformlar, "atanamayan öğretmenler" gibi belirli bir meslek grubunun ya da genel olarak tüm vatandaşların sorunlarını dile getirdiği, birbirleriyle etkileşime geçtiği ve ortak bir kimlik oluşturduğu birer sanal meydan haline gelmiştir. Bu durumun pozitif yönü, dışlanmış ve marjinal grupların seslerini duyurabilmesi, geleneksel medyanın gündemine giremeyen konuların tartışılabilmesidir.

Ancak bu yeni kamusal alanın ciddi handikapları da bulunmaktadır. Anonimlik, nezaket kurallarının aşınması ve duygusal tepkilerin ön plana çıkması, rasyonel ve yapıcı tartışmanın yerini kutuplaşmış, linç kültürü içeren ve duygusal tepkilerle beslenen bir söyleme bırakmıştır. Algoritmaların filtrelediği içerikler, ortak bir diyalog zeminini kurmayı zorlaştırırken, bireyleri kendi görüşlerinin sanal duvarları arasına hapsedmektedir.

Bu bağlamda, dijital habercilik sadece bir iletişim teknolojisi dönüşümü değil; aynı zamanda toplumun kamusal alanını yeniden şekillendiren, bilgi ve iktidar dengelerini yeniden kuran karmaşık bir olgudur. Bu süreçte içerik üretenlerin sorumluluğu, kullanıcıların eleştirel düşünme yeteneği ve platformların etik ilkeleri, yeni kamusal alanın demokratik bir işleve sahip olup olmayacağını belirleyecektir. Dijital haberciliğin geleceği, aslında bu yeni kamusal alanın sağlıklı bir şekilde işleyip işleyemeyeceğinin bir göstergesidir.

## KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR EKOLÜ

Latince'de toprağın işlenmesini ifade eden cultura kelimesi, zamanla insan zihninin ve gelişimin işlenmesi anlamına evrilmiştir. Bu kavram, 18. yüzyıl sonlarında özerk bir terim olarak İngilizce'de ortaya çıkmış ve 19. yüzyılda uygarlıkla eş anlamlı kullanılarak "barbarlıktan uzaklaşan" bir düzene gönderme yapmıştır (Koçak ve Arık, 2022:38). Ancak sosyoloji ve iletişim alanlarında kültür, basit bir kavram olmanın ötesinde, toplumun inanç, gelenek ve değerlerini kapsayan, hem bir ideolojinin ürünü hem de ideoloji üretme potansiyeli taşıyan çok katmanlı bir olgu olarak incelenmiştir. Thompson'ın (2013) vurguladığı gibi, kültür doğal değil, müdahale edilerek oluşturulan, sürekli inşa ve yeniden inşa edilen bir değerler mekanizmasıdır.

Bu inşa süreci, Marksist düşüncenin etkisiyle eleştirel bir merceğe altına alınmıştır. Marks ve Engels, kültürü doğrudan incelemese de, ekonomik altyapının (üretim güçleri ve ilişkileri), kültürel ve hukuki bir üst yapıyı (hegemonya) belirlediğini savunmuştur. Bu görüşe göre, kültür, yönetici sınıfın

sosyoekonomik çıkarlarına hizmet eden bir süreçtir. Kültürel Marksizm olarak da bilinen bu yaklaşım, kültürün politik ve ideolojik bir araç olduğunu öne sürerek, Kültürel Çalışmalar ekolünün doğuşuna zemin hazırlamıştır. Frankfurt Okulu gibi eleştirel teoriler, kültürü bir "kitle kültürü" ürünü olarak görse de, Kültürel Çalışmalar, bu eleştirel mirası devralarak popüler kültüre ve gündelik yaşam pratiklerine odaklanmıştır (Kellner, Çev. Fatih Tezcan, 2016:140).

Kültürel Çalışmalar Ekolü, 1950'lerin sonu ve 1960'ların başında İngiltere'de Richard Hoggart ve Raymond Williams'ın çalışmalarıyla temellenmiştir. Kurumsal kimliğini ise 1964 yılında Hoggart'ın Birmingham Üniversitesi bünyesinde kurduğu Çağdaş Kültürel Araştırmalar Merkezi (CCCS) ile kazanmıştır. Ekol, ilk dönemlerinde Frankfurt Okulu'nun elitist yaklaşımından etkilenerek edebiyat ve üst kültür metinlerine odaklanmıştır. Ancak Hoggart ve Williams'ın çalışmalarıyla bu elitist bakış hızla terk edilmiş, araştırmalar orta ve emekçi sınıfın kültür motiflerine, gündelik yaşam pratiklerine ve popüler kültüre yönelmiştir (Berger, 2012:54).

Bu dönemin çalışmaları, kültürel ürünlerin sosyo-tarihsel bağlam içinde nasıl şekillendiğini ve politik ideolojilerle olan ilişkisini ortaya koymuştur. İşçi sınıfının kültürel motiflerini savunan bu isimler, kapitalizme karşı daha eşitlikçi bir sosyalist düzeni hedeflemiştir. Ekol, kitle iletişim araçlarının (gazete, radyo, televizyon, sinema) kitleler üzerindeki etkisini incelerken, aynı zamanda farklı kitlelerin bu medya metinlerini nasıl yorumladığına ve bunlara nasıl tepkiler verdiğine dair çıkarımlarda bulunmuştur. Gramsci ve Althusser'in ideoloji kavramını merkeze alan ekol, medya metinlerindeki egemen söylemin alt kültürler üzerindeki etkilerini analiz etmeyi amaçlamıştır (Begtumur, 2022:7).

Kültürel Çalışmalar Ekolü'nün yol haritasını en çok etkileyen isimlerden biri olan Stuart Hall, ekolün eleştirel yaklaşımına yeni bir boyut getirmiştir. Hall, medyayı pasif bir şekilde tüketen bir izleyici kitlesi fikrini reddetmiş ve "kodlama" ve "kodaçımı" modeliyle izleyicinin aktif bir rol oynadığını savunmuştur. Bu modele göre, bir medya metni (haber, dizi, reklam vb.) belirli bir hegemonik veya ideolojik kodla üretilirken, izleyici bu kodu üç farklı şekilde okuyabilir: ( Koçak ve Arık, 2022:43).

Hegemonik/Hakim Okuma: İzleyicinin, metni göndericinin amaçladığı şekilde, sorgulamadan kabul etmesidir. Örneğin, bir haberin siyasi istikrar için yeni bir yasa gerektiğini savunması ve izleyicinin bu görüşü doğrudan benimsemesi.

Müzakereci/Tartışmacı Okuma: İzleyicinin, metnin ana kodlarını kabul etmesine rağmen, kendi bireysel deneyim ve koşullarına göre yorumlar katmasıdır.

Örneğin, bedelli askerlik yasasına olumlu bakarken, kendi yaş grubunun durumuna göre eleştirel bir not düşmesi.

Muhalef Okuma: İzleyicinin, metnin kodunu tamamen reddederek tam tersi bir anlam yüklemesidir. Örneğin, memur atamalarıyla ilgili bir haberin, istihdam yaratmaktan çok, genç ve yeni mezunların önünü kapatan bir uygulama olduğunu düşünerek okunması.

Hall'un bu modeli, medya izleyicisinin homojen ve edilgen bir kitle değil, karmaşık ve farklı kültürel arkaplanlara sahip, çok sesli bir yapı olduğunu göstermiştir. Bu görüş, günümüz dijital süreçlerinin getirdiği çok daha karmaşık ve heterojen kültürel alanları açıklamak için de anahtar bir rol oynamaktadır.

Kültürel Çalışmalar Ekolü, İngiltere'deki köklerinden çıkarak Amerika'ya yayılmış ve Lawrence Grossberg gibi isimlerin de katkılarıyla daha fazla ekonomiye odaklanmaya başlamıştır. Grossberg, kültürel çalışmaları, sadece metin analiziyle sınırlı görmemiş; kültürel ürünlerin ekonomik ve politik sistemlerle olan ilişkisini daha bütüncül bir yaklaşımla incelemiştir. Grossberg'e göre, bir kültürel ürünü (örneğin bir televizyon programını) analiz ederken, yalnızca içeriğe değil, aynı zamanda onu üreten teknolojilere, ekonomi politikaya ve diğer kültürel pratiklere de bakılmalıdır. (Fuchs ve Şeker, 2020:809).

Ekolün en önemli isimlerinden Henry Jenkins ise, teknolojik gelişmelerle birlikte ortaya çıkan "katılımcı kültür" ve "yakınsama kültürü" kavramlarını geliştirmiştir. Jenkins'e göre (2018: 18-20), medya tüketicileri artık sadece pasif alıcılar değil, içeriklerin kolektif olarak üretildiği ve paylaşıldığı bir sürecin aktif katılımcılarıdır. Bu durum, Toffler'ın "üre-tüketici" kavramına yeni bir anlam katmış, bireylerin kendi bilgiyi derleyip yorumlayarak medyanın gücüne alternatif bir kolektif zekâ oluşturabileceği fikrini savunmuştur.

Kültürel Çalışmalar Ekolü, ilk dönemlerindeki elitist yaklaşımdan uzaklaşarak Marksizm, eleştirel teori, yapısalcılık ve post-yapısalcılık gibi farklı düşünce akımlarından beslenmiş ve medya, popüler kültür, gündelik yaşam ve iktidar ilişkilerini inceleyen çok disiplinli bir alana dönüşmüştür. Ekolün en önemli katkılarından biri, kültürü soyut bir kavram olmaktan çıkarıp, somut bir inceleme alanına dönüştürmesi ve ideolojinin toplumsal yapıyı nasıl inşa ettiğini ortaya koymasıdır.

Diğer yandan kitle iletişim araçlarının toplumun özgürlük talebinin bir parçası olarak görülmesi, Kültürel Çalışmalar'ın kamusal alan teorisiyle kesiştiği noktayı işaret etmektedir. Dijitalleşme ile birlikte forumlar, bloglar ve sosyal medya gibi alternatif iletişim ortamları, geleneksel kamusal alanın yerini almış; farklı toplumsal sınıflara ve gruplara kendilerini ifade etme imkânı sunmuştur. Bu



bağlamda Kültürel Çalışmalar, bu yeni dijital kamusal alanın söylemlerini, güç ilişkilerini ve kolektif kimlikleri nasıl inşa ettiğini anlamak için en temel teorik araçlardan biri olarak güncelliğini korumaktadır.

## KAMUSAL ALAN KAVRAMI

Eleştirel ekolün günümüzdeki temsilcisi Jürgen Habermas tarafından 1960’lar itibariyle konumlanan kamusal alan kavramı, kökenlerini kültürel çalışmalar anlayışından almaktadır. Kültürü alt sınıflar itibariyle derinlemesine analiz etmek suretiyle çalışan Kültürel Çalışmalar Ekolü, bir bakıma sesini duyuran emekçi bir sınıfı da gündeme taşımaktadır. Sadece işçi değil aynı zamanda orta sınıf olarak da nitelendirilen toplumsal grupların yaşayış ve kültürlerini analiz eden, son dönem çalışmalarda hem ekonomik hem de kültürel değişiklikleri internet teknolojileri üzerinden yorumlayan ekol, kamusal alan tartışmalarında da önemini korumaktadır.

Habermas ’ın 1962’de yayımlanan “Kamusal Alanın Yapısal Dönüşümü: Burjuva Toplumunun Bir Kategorisi Üzerine” adlı eseri literatürde “kamusal alan” üzerine yazılmış ilk çalışmadır. Çalışma otuz yıldan fazla bir zaman sonra İngilizceye ve 1997 yılında Türkçe ‘ye çevrilebilmiştir. Kamusal alan dünyayı ve toplumu anlama ve değiştirme çabalarında, sosyo-politik perspektifte demokrasi kadar önemli bir yere sahiptir (Demir ve Sesli, 2007:273).

TDK’de kamusal alan kavramı kamuya ait, kamuyla ilgili işlerin yapıldığı yer şeklinde ifade edilmektedir (TDK, 2018). Bazı kullanım biçimlerinde siyasi erki temsil ettiği gibi bir algılama söz konusu olan kamusal alanın siyasetin alanı, diğer bir deyişle vatandaşı öne çıkaran ve vatandaşın hakkında bilgisi olması gereken siyasi konuları içerisinde bulunduran bir oluşum olarak izlenmesi daha doğru olacaktır. Kamu terimi toplumu ya da tek tek vatandaşların yer aldığı grupları karşılayan bir kullanıma sahiptir. Dolayısıyla kamusal alanın devlet ve vatandaş arasındaki ilişkiyi ortaya koyduğu görülmektedir (Karabaşoğlu, 2007).

Kamusal alandan söz ederken yine Habermas tarafından ortaya atılan İletişimsel Eylem Modeli ve iletişimin uzlaşısı esasına dayalı yönüne vurgu yapmak önemlidir. Nitekim Habermas bu modeliyle bir nevi kamusal alanı da ön plana çıkarmaktadır. Bu doğrultuda tek yönlü iletişimin sosyal, ekonomik ve siyasal olarak bunalıma sebep olabileceğini; bu minvalde kolektif uzlaşısı ile sağlanacak olan çözüm odaklı bir idarenin mevcut yaşam pratiklerine kolaylık getireceği anlaşılmaktadır (Serttaş, 2017:12).

Kamusal alan aynı zamanda sivil toplum demektir ve Antik Yunan döneminin agoraları, Roma dönemi meclisleri, Avrupa'nın şehirleşme süreci, yine Avrupa'da yönetim şekillerinin köklü dönüşümü ve zaman içerisinde yaşanan kitle iletişim araçlarındaki değişimler ile ilişki içinde olmuştur. Türkiye'de kamusal alan kavramı ile tanışma 1980'li neoliberal politikalar ve halkın demokrasi talepleri çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu minvalde bakıldığında ilk olarak gazetelerin kamusal alan talebini karşılayan adımlar attığı görülmektedir.

Neoliberal politikalara eşlik eden en önemli durum ise tüm sektörlerde olduğu gibi kitle iletişim araçlarında da devlet müdahalesini en aza indiren serbest piyasa koşulları olmaktadır. Ticarileşen kitle iletişim araçları haber üretim süreçlerine de yansımıştır. 2000'ler ile birlikte internet teknolojilerinin gündeme gelmesi ticari kaygılarla hareket eden kitle iletişim araçlarını alternatif medya organları karşısında güçsüz hale getirmeye başlamıştır.

Dijital medya bireysel ve bağımsız birçok içeriğin üretilmesine imkân tanımıştır. Ancak geleneksel yöntemlerle ifade bulan pek çok medya organı internette de yerini almıştır. Bu bakımdan oluşan yeni dijital kamusal alanların da bağlı bulunduğu medya organı ve bu medya organlarının sermaye yapısı ve siyasi söylemi ile değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kitle iletişim araçlarının en önemli misyonu haber verme işlevindedir. İnternet öncesi salt alanında uzman kişiler ve gazeteciler tarafından oluşturulan haberler internet teknolojileri ile uzmanlık alanının dışında çıkmıştır. Öte yandan uzman ve gazeteci olmasına rağmen mevcut yayın politikaları çerçevesinde hareket eden bir habercilik anlayışı tartışıldığında ise kamusal alanın oluşumu arızaya uğrayabilmektedir. Bu sorun geleneksel ya da dijital fark etmeksizin görülmekte; bu takdirde kamusal alanın ele aldığı konuları yorumlama ve tartışma biçiminden bulunduğu dijital mekâna kadar analiz edilmeyi gerektirmektedir. Web siteleri, bloklar, sosyal medya platformları ile şekillenen kamusal alanlar ivedi olan konular itibarıyla bakıldığında sağlık, eğitim, ekonomi ve siyasi pek çok problemi doğru tanımlayan ve vatandaşın sesini duyurmasına imkân veren özellikleri ile ele alınmalıdır. Bu bağlamda ilgili çalışmada “atanamayan öğretmenler” konusunda kamusal alan oluşturduğu düşünülen memurlar.net web sitesi üzerinde inceleme yapılmıştır. Atamalar için başvuruda bulunulan tarih ve başvuru sonuçlarının verildiği tarihler arasında paylaşılan haberler incelenmiş ve kamusal alan tartışması yapılmıştır.

## ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

İlgili çalışma öğretmen atama dönemlerinde memurlar.net web sitesindeki haberlerin incelenmesi ve analiz edilmesi için nitel araştırma yöntemi ile desenlenmiştir. 1 Mayıs 2024 ve 13 Mayıs 2024 tarihleri arasında örneklem olarak seçilmiş ilgili web sitesindeki “öğretmen” ve “atama” kelimeleri geçen haberler içerik analiz yöntemiyle kamusal alan teorisi perspektifinde değerlendirilecektir. İçerik analizi konusu başlıklar halinde haber sitesinin yayın politikası, öğretmen haberlerinin sayısı, haberlerin oluşturulma biçimi, haberlerde kullanılan kaynaklar ile atanamayan öğretmenlerin yaşadıkları sorunların haberler içerisindeki kullanımı ve temsili gibi konular ile ele alınmıştır.

İçerik analizi yöntemi medya iletilerini incelerken belli bir sistem dahilinde hareket edilmesini gerektirmektedir (Çomu ve Halaiqa, 2015: 37). Kitle iletişim araçlarındaki yayıncılık, reklam iletileri, ilan ve duyurular gibi pek çok medya iletilisinin çözümlenmesinde kullanılan içerik analizi yönteminde doğru ve teyit edilebilir bilgiye ulaşmak bu anlamda büyük öneme sahiptir. Araştırmacının analiz sırasında nesnellik anlayışına haiz bir bakış açısının olması ilgili içeriğin analizini özellikle sonuçları bakımından etkilemektedir.

## ARAŞTIRMA KONUSU

Çalışmamız itibarıyla memurlar.net web sitesinde yayınlanan 1 Mayıs 2024 ve 13 Mayıs 2024 tarihleri arasındaki öğretmen atama haberleri araştırma konusu olarak belirlenmiştir. Öğretmen atamaları her yıl bu tarihler arasında olmakta, bu tarihler aynı zamanda atama öncesi başvuru sürecini, başvuru ve atama sonuçları arasındaki periyodu ve atama sonuçlarına ait haberleri vermesi bakımından da önemlidir. Gerek basın kuruluşları gerekse sosyal medya platformları atama konusundaki haberlere sıklıkla yer vermekte; ancak bu haberler ile ilgili olarak öğretmenlerin kendilerini ifade şekilleri ve bu ifadelerin temsilleri tartışma konusu olmaktadır. Bazen atama sorunlarının yeterli ölçüde temsil edilmediği görüşü yer bulurken bazen de ilgili konuda yapılan yorumların siyasi söylemin eşlik ettiği bir biçimde sunulduğu tartışılmaktadır. Bu bağlamda ataması yapılacak öğretmenlerin aynı zamanda devlet memuru olmaları itibarıyla bakıldığında memurlar.net web sitesinde yer alan haberler önemli görülmüştür.

İncelenen memurlar.net web sitesi 1999 yılından bu yana kamu hizmetinde bulunan personele rehberlik hizmeti veren, ilgili kamu kurum ve kuruluşu hakkındaki gelişmeleri sektörel bazda takip eden, yine kamu kurum ve kuruluşları arasında uygulama açısından birlik sağlayan, kamu personeli seçme

sınavları ve prosedürler hakkında bilgi veren tematik bir haber sitesidir. Web sitesinde haber, ilan, forum, becaıış, üye, kurs, karar, sözlük, video ve foto galeri gibi servisleri bulunmaktadır. MN Yazılım Medya Reklam A.Ş. bünyesinde yayın faaliyetlerine devam eden web sitesinin temsilcisi Ercan Çalı’ dır (<https://www.memurlar.net/>) Aynı zamanda Serbest Muhasebeci Mali Müşavir olan Ercan Çalı, Kamu Gözetim Kurumunca Bağımsız Denetçi olarak görev yapmaktadır (<https://ercancali.com.tr/haberler/434> ).

Analize konu olan haberler memurlar.net web sitesinden alınmıştır. İlgili haberler tarih sırasına göre aşağıdaki gibidir:

---

13/05/2024 - Cevdet Yılmaz açıkladı: İşte öğretmene şiddet yasasında detaylar

---

13/05/2024 - Öğretmenlerin il içi yer değıştirmeleri başladı. Öğretmenler nelere dikkat etmeli?

---

13/05/2024 - İşte 24 pilot ilde açılacak öğretmen akademileri ve akademi konuları

---

13/05/2024 - İsyân ettiren tablo! Bekleyen öğretmenleri atamak bile 20 yıl sürüyor

---

12/05/2024 - Meclis'in gündeminde bu hafta neler var?

---

10/05/2024 - Erdoğan: Öğretmene şiddette cezalar yarı oranında artırılacak

---

10/05/2024 - Proje okullarına öğretmen atama sonuçları açıklandı

---

10/05/2024 - Şehit Öğretmen Oktugan için Kamu Birliği Konfederasyonu eylemdeydi

---

10/05/2024 - Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda yer alan detaylar

---

10/05/2024 - Türkiye'de öğretmenler derslere girmedı

---

10/05/2024 - Bakan Tekin: Öğretmene şiddete ceza artacak

---

10/05/2024 - Öğretmen adaylarının mülakatlarında sıkı tedbirler uygulanacak

---

09/05/2024 - Öğretmenlerin il içi yer değıştirme duyurusu yayımlandı

---

---

09/05/2024 - Ali Yalçın: Kınama mesajı değil, şiddete karşı yasal düzenleme istiyoruz

---

08/05/2024 - Eğitimde şiddete cezalar artıyor

---

08/05/2024 - Bakan Tunç: Öğretmenlerimize karşı şiddet kabul edilemez

---

08/05/2024 - Öğretmen alımında, yüzde 50 KPSS puanı yüzde 50 mülakat uygulaması yapılabilir mi?

---

08/05/2024 - Özgür Özel, ataması yapılmayan öğretmenlerle miting yapacak

---

08/05/2024 - Öğretmene yönelik şiddetin cezai yaptırımlarına yasal düzenleme

---

08/05/2024 - Dehşete düşüren olay sonrası öğretmenler iş bırakıyor

---

07/05/2024 - Okul basan baba ve oğul, öğretmeni dövdü

---

07/05/2024 - 'Öğretmen atamalarında mülakatın kaldırılması talimatını verin'

---

07/05/2024 - 20 bin atama en çok hangi branşlarda olacak?

---

07/05/2024 - 20 bin öğretmen atamasında branş bazında dağılımlar

---

07/05/2024 - Bakan Tekin, 20 bin öğretmen atanacağını açıkladı

---

06/05/2024 - MEB'den proje okullarına yönetici ve öğretmen atama açıklaması

---

06/05/2024 - Gezgin öğretmen şimşekleri kayda aldı

---

06/05/2024 - Öğretmen atama sayıları yarın açıklanacak

---

06/05/2024 - Öğretmen eşini öldüren ve 19 suç kaydı bulunan koca tutuklandı

---

05/05/2024 - Kabine yarın toplanacak: Gündem öğretmen atamaları

---

04/05/2024 - Bakan Tekin öğretmen atamaları için tarih verdi

---

04/05/2024 - Proje okullarına öğretmen ataması nasıl olacak?

---

---

03/05/2024 - Bakan Tekin'den Ayşegül öğretmen açıklaması: Başka bir okula görevlendirildi

---

03/05/2024 - Bakan Tekin: Eğitim sadece Bakanlığın, okulların ve öğretmenlerin işi değil

---

03/05/2024 - MEB'den öğretmen dışındaki personelin il içi yer değişikliği duyurusu

---

02/05/2024 - Boğazına simit takılan öğrenciyi öğretmeni kurtardı

---

02/05/2024 - Proje Okulları öğretmen atama başvuru kılavuzu yayımlandı

---

01/05/2024 - Ödüllü sınıfı öğretmeni: Üstün yetenekli 160 öğrenciyi yetiştirdi

---

01/05/2024 - Bakan Tekin yanıtladı: Öğretmen atamaları ne zaman açıklanacak?

---

## ARAŞTIRMANIN İÇERİK ANALİZİ YÖNTEMİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ

### Haber Sitesinin Yayın Politikası

Memurlar.net sitesi yayın politikasını Genel Hükümler ve Yayın İlkeleri olmak üzere iki bölümde açıklamıştır. Buna göre Genel Hükümler kısmında yayın ilkelerinin sadece bu web sitesini kapsadığını forum.memurlar.net, sozluk.memurlar.net, uye.memurlar.net adresinde ise yer sağlayıcılık kurallarını uyguladıkları görülmektedir. Site çalışanları herhangi bir siyasi partiye üye olsalar bile, ilgili web sitesinde tarafsız olacaklardır. Yine web sitesi çalışanları başka yayın organlarında yaptıkları çalışmaları bu web sitesinden bağımsız bir şekilde yönetmelidir. Yayın İlkeleri kısmında halkın haber alma özgürlüğü vurgulanmıştır; bunun için gerekli çabanın gösterileceği belirtilmektedir. Web sitesi yayınlarında 5N-1K kuralı uygulamaktadır. Haberde gerçekliği, güncelliği, kamu yararını, nesnelliği, dengeli ve adil olmayı, yorumda ifade ve eleştiri özgürlüğünü esas almaktadır. Telif hakkını gözetken web sitesi özgün içerik üretmektedir. Bu bağlamda başka internet haber sitelerindeki yazıları, abone olmadığı haber ajanslarının haberlerini alıntılar. Web sitesi bir grup ya da sınıfı küçük düşürecek yayın yapmamaktadır. Web sitesinde nefret söylemi ve ötekileştirici haberlere yer verilmemektedir. Masumiyet karinesini gözetken web

sitesi haber ve yorumlarda somut belge ve kanıtlanabilir bilgi olmadıkça hiç kimse peşinen sorumlu ilan edilemez ilkesini esas almaktadır. Süren idari ve adli soruşturmalar ile davalarda iddialar ve savunmalar adil ve dengeli bir biçimde yayınlanmaktadır. Haberlerde kişilik hakkı gözetilmektedir. Özel yaşamın dokunulmazlığı ilkesini ihlal eden yasal ya da yasa dışı elde edilmiş görüntü ve ses kayıtları kamu yararı olmayan durumlarda kesinlikle yayımlanmamaktadır. Mahkeme kararları yayımlanırken gerekli anonimleştirme kuralı uygulanır ve bir meslek grubu hedef alacak şekilde haberleştirme yapılmamaktadır. Kişiye özel ilanları konu haberler yayımlanırken kişilerin ismi hedef alınmaz, gerekli hukuki hakkaniyetlik sağlandıktan sonra haberler yayımlanmaktadır (<https://www.memurlar.net/>).

### **Öğretmen Haberlerinin Sayısı**

İlgili analizde belirlenen tarihler çerçevesinde 39 haber değerlendirmeye alınmış olup, içeriğinde öğretmen kelimesi bulunan 35 adet haber tespit edilmiştir.

### **Haberlerin Oluşturulma Biçimi**

Haberler genel olarak ters piramit şeklinde tanımlanan ve haberin en önemli kısmının haberin en başında verildiği şekilde tasarlanmıştır. Haberlerde düzenli cümle şeklinde bir yapılanma söz konusu iken 6 adet haber soru cümlesi şeklinde başlıklandırılmıştır. Haberler rutin bir şekilde her gün konu ile ilgili içeriklerle kaleme alınmıştır. Gün bazlı oluşturulan haber içeriklerinde resmi makamların açıklamaları da bulunmaktadır. İlgili açıklamaların yer aldığı 9 adet haber tespit edilmiştir. 1-3-4-6-7-8-10 ve 13 Mayıs 2024 tarihlerinde resmi açıklamaların yer aldığı haberler görülmektedir. Haber metinlerinin biçimleri resmi açıklamalar dışında öğretmen ve atama konularında kamusal tartışmayı açacak nitelikte soru sorma ve sorgulayıcı bir bakış açısıyla tasarlanırken aynı zamanda haber kaynaklarına yer verilmiştir.

### **Haberlerde Kullanılan Kaynaklar**

İlgili çalışmada incelenen 1 Mayıs 2024 ve 13 Mayıs 2024 tarihleri arasında yayınlanan haberlerin kaynakları tarih ve haber sırasına göre şu şekildedir:

A Haber, Anadolu Ajansı, Memurlar.Net, DHA, Memurlar.Net, Anadolu Ajansı, Memurlar.Net, Memurlar.Net, Anadolu Ajansı, NTV, İhlas Haber Ajansı, Memurlar.Net, İhlas Haber Ajansı, Memurlar.Net Özel, Memurlar.Net, Memurlar.Net, Memurlar.Net, Memurlar.Net, Anadolu Ajansı, Memurlar.Net, İhlas Haber Ajansı, Anadolu Haber Ajansı, Memurlar.Net Özel, Memurlar.Net, NTV, Anadolu Ajansı, Memurlar.Net, Anadolu Ajansı, Memurlar.Net, DHA,

Memurlar.Net Özel, Memurlar.Net, Memurlar.Net, Anadolu Ajansı, TRT, Türkiye, Memurlar.Net Özel, Memurlar.Net Özel, Memurlar.Net.

### **Atanamayan Öğretmenlerin Yaşadıkları Sorunların Haberler İçerisindeki Kullanımı, Temsili ve Kullanıcılardan Gelen Yorumlar**

Web sitesinin ilgili tarihler arasındaki yayınlanan haberlerinde atama kelimesinin geçtiği 14 adet haber bulunmaktadır. Haberlerde öğretmen atamalarının ne zaman açıklanacağı, atama ile ilgili başvuru kılavuzunun yayımlandığı bilgisi, proje okullarına öğretmen atamasının nasıl yapılacağı, öğretmen atamaları için resmi makamların verdiği tarihler, kabineden atamaya ait bilgiler, atama sayılarının açıklanması, atamalardaki mülakatın kaldırılmasına yönelik haberler, atamaların hangi branşlarda daha fazla sayıda olacağına yönelik bilgiler, atamalarda branş bazlı dağılımlar hakkında içerikler, muhalefet partisinin öğretmenlere miting çağırısı, proje okullarında atama sonuçlarının açıklanması ve öğretmenlerin atama için yirmi yıl gibi uzun süreler beklediğine dair mesajların verildiği haberler bulunmaktadır. Haberler tarih sırasına göre aşağıdaki gibidir:

---

01/05/2024 - Bakan Tekin yanıtladı: Öğretmen atamaları ne zaman açıklanacak? /29 Yorum

---

02/05/2024 - Proje Okulları öğretmen atama başvuru kılavuzu yayımlandı / 14 Yorum

---

04/05/2024 - Proje okullarına öğretmen ataması nasıl olacak? / 19 Yorum

---

04/05/2024 - Bakan Tekin öğretmen atamaları için tarih verdi / 16 Yorum

---

05/05/2024 - Kabine yarın toplanacak: Gündem öğretmen atamaları / 29 Yorum

---

06/05/2024 - Öğretmen atama sayıları yarın açıklanacak / 38 Yorum

---

06/05/2024 - MEB'den proje okullarına yönetici ve öğretmen atama açıklaması/ 8 Yorum

---

07/05/2024 - Bakan Tekin, 20 bin öğretmen atanacağını açıkladı /52 Yorum

---

07/05/2024 - 'Öğretmen atamalarında mülakatın kaldırılması talimatını verin' /18 Yorum

---



---

07/05/2024 - 20 bin atama en çok hangi branşlarda olacak? /23 Yorum

---

07/05/2024 - 20 bin öğretmen atamasında branş bazında dağılımlar /80 Yorum

---

08/05/2024 - Özgür Özel, ataması yapılmayan öğretmenlerle miting yapacak /26 Yorum

---

10/05/2024 - Proje okullarına öğretmen atama sonuçları açıklandı /11 Yorum

---

13/05/2024 - İsyan ettiren tablo! Bekleyen öğretmenleri atamak bile 20 yıl sürüyor/34 Yorum

---

İlgili haberlere yapılan yorumlar incelendiğinde web sitesinde çeşitli görüşlere sahip kişilerin yorumları tespit edilmiştir. Yorum sayılarını adet olarak büyükten küçüğe doğru sıraladığımızda yorum sayısı en büyük olan 3 günün haberleri seçilmiştir. 7 Mayıs 2024 tarihli haber içeriğine yapılan 80 adet yorum bulunmaktadır. Bu yorumlarda öğretmen adaylarının branş bazlı dağılımı eleştirdiği görülmektedir. Yine aynı tarihli Bakan Tekin’in açıklamasının yer aldığı habere 52 yorum yapılmıştır. 6 Mayıs 2024 tarihli atama sayılarının açıklanacağı yönündeki haberde 38 adet yorum bulunmaktadır. Bu haberde öğretmenler genel olarak atama sistemini eleştiren umutsuz yorumlar yapmıştır. 13 Mayıs 2024 tarihli haberde 34 yorum yer almaktadır. Haberin başlığı tartışma ortamını başlatan bir yapıda olup yorumlar da eleştirel bir çerçevede izlenmektedir.

## BULGULAR

Memurlar.net web sitesi özelinde yapılan analizde “öğretmen” ve “atama” sözcüklerinin anahtar kelime olarak ön plana çıktığı toplam 39 haber üzerinde çalışılmıştır. Bu haberlerde öğretmen atamaları başta olmak üzere öğretmene uygulanan şiddet üzerinden de içerikler oluşturulduğu görülmüştür. Web sitesi yayın politikası itibarıyla haber içerikleri ve bu içeriklere katkı sağlayan kullanıcı yorumları noktasında tutarlı bir durum sergilemektedir. Kullanıcılar fikirlerini özgürce dile getirmekte, yine kullanıcıların kendi aralarında tartışmalarına alan sağlayan bir yayın politikası bulunduğunu söylemek de mümkündür.

İlgili çalışmanın hipotezleri ile birlikte yapılan değerlendirmede şunlar tespit edilmiştir:

*“Memurlar.net sitesinde yayınlanan öğretmen atamaları ile ilgili haber içerikleri çeşitli medyalarda ses getirmektedir.”*

İlgili haber içeriklerinde web sitesinden diğer haber sitelerine referans bir kayıt görülmemekler beraber, yapılan ayrı bir inceleme ile web sitesine ait Facebook, Twitter, Youtube, Instagram, Telegram ve WhatsApp sosyal ağlarının bulunduğu saptanmıştır. Facebook’da 1 milyon 600 bin takipçisi, Twitter uygulamasında 774 bin takipçisi, Youtube’da 29 bin abonesi, Instagram ’da 698 bin takipçisi, Telegram ’da 22 bin kullanıcısı ve WhatsApp kanalında 100 bin kullanıcısı bulunmaktadır. Web sitesinin sosyal ağlardaki hesapları aktif olup web sitesinde yayınlanan atama haberlerinin bu sosyal ağlarda da paylaşıyor olması kullanıcı bazlı etkileşimi artırmaktadır. Bu noktada öğretmen atama haberlerinin çeşitli medyalarda ses getirdiği görülmektedir.

*“Memurlar.net sitesi öğretmenler için kamusal alan vazifesi görmektedir.”*

Analize konu olan haber içerikleri ve bunlara yapılan yorumlar incelendiğinde dünya görüşü ve fikir farklılıkları olan kullanıcıların yorumlarını serbestçe ifade ettikleri görülmektedir. Ortak paydaları öğretmen atamaları olan bu kullanıcılar haber başlıkları altında gerek konu ile ilgili sadece yorum, gerek bir diğer kullanıcıya cevaben yorum ya da yine aynı konu olmak üzere farklı tartışmalar açan görüş ve yorumları ile görülmektedir. Kamusal alan olgusu bu web sitesi özelinde temsil kabiliyetini pekiştirmektedir. Kullanıcılar görüşleri ne olursa olsun atanamayan öğretmenleri gündemine almaktadır.

## SONUÇ

Dijitalleşme anlık ve kesintisiz iletişim bağlamında değerlendirildiğinde vatandaşın sesini duyurabildiği yeni kamusal alanlar olarak ifade edilmektedir. Vatandaşın düşüncesini özgürce ifade etmesi, fikir alışverişinde bulunması, ortak konular üzerinde tartışması ya da yeni konu başlıkları ile gündem oluşturması da teknolojik gelişmelerle günden güne artmaktadır. Bu bağlamda geleneksel yöntemlerle temsil bulan basın anlayışının vatandaş ve mevcut hükümet arasında köprü vazifesi gördüğü toplumsal sorumluluk anlayışı çerçevesinde bakıldığında yeni teknolojilerin her kullanıcıyı aynı zamanda sosyal medya sağlayıcısı haline getirdiğini söylemek de mümkündür. Gerçekten de dijital mecralarda bulunan web siteleri, bloklar ve forumlar iletişim uzmanı olunmasını gerektirmeyen ucu açık alanlar olarak görülmektedir. Bu bakımdan herkesin bir internet sitesi olabilmekte; insanlar kendi fikir ve görüşlerini sunmakta hatta benzer görüşlerle uzlaşma zemininde buluşmakta; farklı düşünen kişilerle de tartışma edimini icra edebilmektedir. Diğer yandan alanında uzman kişilerin kuruculuğunu yaptığı,

belli konular etrafında olabildiği gibi rutin haberler ile yayınlar da yapan köklü ve teyit edilebilir bilgiler sunan dijital ortamlar da mevcuttur. Ancak bu ortamların da sermaye yapısı ve mevcut siyasi aktörlerden etkilenme olasılıkları olduğu gibi; yine hem vatandaşın sesi olan hem de mevcut siyasi söylemi destekleyen ya da tamamen vatandaşın sesini duyurduğunu iddia eden ancak yayın politikası itibarıyla kamusal alanını sınırlayan ortamlar olması ihtimalini gözetmek gerekmektedir. Ancak hangi ihtimalde değerlendirildiği fark etmeksizin yeni dijital ortamlar yeni kamusal alanlar olarak öne çıkmakta ve vatandaşın dahil olduğu ortamlar olarak görülmektedir.

Çalışmada 1999 yılında kurulmuş olan ve yayın politikasında kamunun sesi olduğunu ifade eden memurlar.net web sitesindeki öğretmen atamaları başlığındaki haberlerin analizi yapılmıştır. Öğretmen atamaları için başvuru alınan tarih ve başvuru sonuçlarının ilan edildiği tarih perspektifinde içerik analizi yöntemi kullanılarak tespitlerde bulunulmuştur.

Her yıl aynı tarihlerde öğretmen atamaları ile ilgili sürecin takip edildiği bu sitede yapılan haberlerde dikkat çeken en önemli unsur resmi açıklamalar ile desteklenen içerikler noktasında dikkat çekmektedir. Bu haberlerin altına yapılan yorumlara bakıldığında web sitesinde farklı görüşlerin yer aldığı ve bu minvalde kamudaki görüş çeşitliliğini tek bir haber başlığında sergilediği görülmektedir. Web sitesindeki ilgili çalışma kapsamında incelenen haber kaynaklarına bakıldığında 39 haberin 21 tanesi bizatihi memurlar.net web sitesi tarafından özgün olarak oluşturulmuştur. Buradan hareketle haber toplama, haber yazma ve haber içeriğini servis etme gibi gazetecilik pratiklerinin web sitesinin uzmanları tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır. Diğer kaynaklarda ikinci sırayı 8 adet habere referans olan Anadolu Ajansı almaktadır. Anadolu Ajansı resmi bir haber ajansı olması vasıtasıyla servis edilen atama haberlerini güvenilir kılmaktadır.

İçerik analizi yöntemi kullanılan çalışmada ilgili tarihler arasındaki öğretmen ve atama konulu haberler incelendiğinde hem konu hakkında resmi açıklamalar yapıldığı görülmekte; hem de web sitesinin yapmış olduğu özel haberler başta olmak üzere tartışmacı ve sorgulayıcı bakış açısı ile yazılmış haber başlıklarının yayınlandığı görülmektedir. Bu haberlere yapılan yorumların web sitesinin yayın politikasında işlediği gibi kamunun sesi şeklinde ifade bulduğu saptanmıştır. Yine atama bekleyen öğretmenlerin temsil edildiği haberler ve bu haberlerde öğretmenlerin uğradıkları şiddetin aktarımı da web sitesinin yayınları arasında izlenmektedir.

Kültürel Çalışmalar kapsamında ele alınan bu çalışmada yeni kamusal alanlar olarak görülen dijital mecralardan bir örnek alınarak analiz edilmeye çalışılmıştır. Özetle memurlar.net sitesinde öğretmen atamaları konusunda

yapılan çalışmada öğretmenlerin sesini duyurabildiği görülmüştür. Yapılan yorumlar bu sonucu destekler niteliktedir. Çünkü dijital olanaklar ve dolayısıyla web siteleri yapılan yorumları silme edimine de sahiptir. Diğer yandan yapılmış olan fakat web sitesi tarafından silinmiş olan içerik olma ihtimali de mümkündür. Ancak ilgili tarihler itibarıyla incelenen içerikler bu çalışmanın hipotezlerinin doğru olduğunu göstermektedir.

## KAYNAKÇA

- Begtimur, M. E. (2022). *Medya ve iletişim çalışmalarında güncel sorunlar*, Medya, İletişim ve Örgütsel Davranış (Edt: A. Gönenç ve Ç. Kaya İlhan), Ankara: Nobel Yayınevi.
- Berger, A. (2012). *Kültür eleştirisi, kültürel kavramlara giriş*. (Çev. Özgür Emir). İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Çomu, T. ve Halaiqa, İ. (2015). *Web içeriklerinin metin temelli çözümlemesi*. M. Binark (Ed.), Yeni Medya Çalışmalarında Araştırma Yöntem ve Teknikleri. Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 26-87.
- Demir ,Ş.; Sesli M. (2007). Kamusal alan (Türkiye’de kamusal alan kavramlaştırılmasının muhtevası: tektiplilik mi, çoğulculuk mu?)*Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 1, (2007): 273-292
- Fuchs, C.; Şeker, O. (2020). Karl Marx, Medya çalışmaları ve günümüz kültürü, *TRT Akademi*, ISSN 2149-9446 | Cilt 05 | Sayı 10 | Temmuz 2020 |Kültürel Çalışmalar
- Gönenç, Ö. (2018). *Bilişim çağında dijital habercilik*. İstanbul: Der Yayınevi.
- Jenkins, H. (2018). *Cesur yeni medya hayran kültürü*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Karabaşoğlu, M.(2007).*Kamusal alan kimin alanı?*, <http://www.karakalem.net/?article=1388>.
- Kellner, D. (2016). *(Cultural marxism and cultural studies), kültürel marksizim ve kültürel çalışmalar*, Çev. Fatih Tezcan, *ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar*, Temmuz/July 2016, 9(2), 132-151 ISSN 1309-1328.
- Koçak, M. C.; Arık, E. (2022). *Kültürel çalışmalar bağlamında medya ve İdeoloji*, İletişim ve Medya Alanında Uluslararası Araştırmalar VIII (Edt: C. Ilgaz Büyükbaykal), Konya: Eğitim Yayınevi.

McLuhan, M. (1990). *Medya mesajdır: insanın uzantıları*. (Çev. Ülgen, E.) Scala Yayıncılık.

Tokgöz, O. (2015), *Temel gazetecilik*, Ankara: İmge Kitabevi

Serttaş, A. (2017). Türk televizyonlarında yayınlanan gündüz kuşağı programlarında mahremiyetin dönüşümü, *Akdeniz İletişim*, Cilt: 0, Sayı:27, s.9-27

Thompson, J.B. (2013). *İdeoloji ve modern kültür*, Ankara: Dipnot Yayınları.

**Atıf İçin:** Sönmezer, Z. & Kırdar, Y. (2025). Dijital Habercilikte Kamusal Söylem Üzerine Bir Analiz, *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 9 (3), 478-498.